Ana Miloš

govori grad

Zbirka pesama „govori grad“ je objavljena 2020. godine (Književna radionica Rašić).

Grad je duša kruga
Debora Fogel

mrtva voda kao razmagnetisana jegulja
po njoj čamce drmaju ledolomčevi košmari

ponedeljak / sreda / petak

tesan biceps za tu kožu
otvara striju kao oko pičke

kostur gleda budućnost kroz rascep
vidi gde će da popusti

ogledala naglašavaju tuđe mane
ali svoje vide u beskraj

utorkom četvrtkom subotom i nedeljom
božanstva odmaraju sanjajući u tonama

posed

azbuka sopstvenika počinje slovom k
poslednji znak je durašnost devalvacije

povijeni nad bankomatima upravljaju časovima
čaralac umesto štapića podiže štambilj

imenovanje označava obožavanje
nekada je svaka vila imala svoje ime

istok

lije danima
znoji odraze u staklima

venecijaneri skrivaju potop
umnožavaju vredne kvadrate

kiša dobuje o sims
dugački nokti prosjaka

kaširano

ionako će tamo da poseku drveće
iskopaju rupe i postave temelje

na metalne čiode prosuće beton
ciglama zakloniti tela komšija

sa suvih jezika kapljaće piljevina
lepih hrastovih dasaka

taxi

taksista dodoli kišu u pozive
dispečarka se gubi u vetru radio-talasa

zoološki vrt je otvorio kaveze
na ulicama pregaziće odbegle zebre

oprez
semafori su božanstva koja određuju smerove

isprekidana linija pretapa se u celu
tamo gde je dupla puna naslućuje se večnost

džeparoš

spretni prsti kao paukove niti
lepljiviji od medveđe šape pune meda

ljudski fluid sav u sivom neprimetan
slana tekućina protiče kanalizacijom

periferni vid uvek vara
ne to nije bio on

ulazi u prevoz kad iz njega izlazi kontrola
voli gužvu jer ona nema lica

dvoglavi

dvoglavi ide ulicom i zviždi
traži melodiju za reči koje mu nedostaju

ne zna ni odakle bi započeo pesmu
oseća da ona teče direktno s jezika

uplaši se prolazeći pored studija za tetoviranje
on svoje ožiljke čuva u sebi

voda

komarci bodu toponime u kožu
obrušavaju se na golo meso kao štuke

bomabrder Bff2 klizi po šanku
ostavlja mokar trag pun plamena

naiskap u trenutku nestalo
grad eksira kubike pune malarije

reka je mirna
lane uhvaćeno u crvenom trouglu

kornjače

pojavljuju se nenadano usred trave
u slowmotion blitzkriegu idu dalje od vode

jaja polažu isključivo ispod borova
tu je zemlja dovoljno rastresita i topla

po nebu beli padobrani kao mlečne sijalice
perspektiva smanjuje vojnike u igračke

utrenirani su za doskok s velikim rančevima
staće po jedan u svako kornjačino gnezdo

proleće

ribar para mrežu kao utrobu
gleda u nju i druidski nazire

lepe devojke i mučninu i kapi kiše
od belog taksija pravi se dušegupka

nervozu i bele kosti i želju
daleko telo odzvanja kao migrena

gleda i ne može da shvati
zašto se rombovi množe u nedogled

utnapištim

sivu bradu prebacio preko ramena
mrtva kuna iz gospođinog ormana

htonski zvrk sav od zemlje i rata
ljuljuška se u čamcu nasred reke

ribe otvaraju usta na njegov prst
crv iz nebesa

vadi ih iz vode i proždire žive
dovoljno daleko da mu ne možemo ništa

sezona lova

vukodlak je promenio dlaku
u zabranu na drugoj strani obale

pronašle su je dve devojčice
nasipom prateći mrtvačku glavu

gradski oci okačili su ostatke u muzej
pored lovačke puške zaboravljenog kralja

posetilac krivi glavu dupliranu vitrinom
čvrsto kažiprstom pritiska čelo

levijatan

izvukli su ga iz mutne vode umornog i krvavog
tri čekrka i desetorica snažnih ljudi

mačke i galebovi su prvi probali ukus
legende su se proširile lako poput zaraze

som od trideset kila isključivo je rekord
ljudima s palicama sve manje opipljiv

smirenog ga zakače za jarbol i visoko podignu
nemi i smrknuti poziraju žmirkavom objektivu

za pedeset godina poslednji ribolovac
neće moći da se seti odakle mu slika velikog soma

bacil

krije se po pravim uglovima zastava
i preklopima na krstovima

spava pokriven ušima iz knjiga
vidljiv jedino po mladoj mesečini

uz pomoć niti pljuvačke
penje se u usta i prenosi pričom

okvir rama izražen u centimetrima
ne odgovara telima punim zapremine

obim

groblje kao predimenzionirana usta
svaki spomenik sekutić očnjak dvojka četvorka kec kutnjak

kraj vreba ispod svoda zvona
život kao formula $O=2r\varpi$

ispod zemlje se guraju mrci i korenje
kroz ploče i kamene staze rastu ljubičice bele rade i maslačak

važno je da nisi sujeveran
kad ti grobar preseče put

zort

ležeći policajci odmaraju na prelazima
lenjo motre na decu iz škole

kaiš sikće oko ispražnjenih kontejnera
vetar palaca jezik pun tračeva

kopča bije galijski ritam
kralj pacova seče raskrsnicu

nad nama puca žuta baklja
rđava kosturska glava propoveda pozor

pravougaonik

RfiB ikonostasi osvetljavaju stanove
grad trepće hiljadama kapaka

EPP umesto vriska fabričke sirene
neumorna sočiva militantne su babice

i laptop i zgrada i kaldrma i vrata
uštirkane omče s četiri prava ugla

prozori

šaloni tapšu ritam vetra
mačka korača uvek za takt brže

zavija se u belu štrudlu na simsu
sunce je peče kao u pećnici

izbrazdano lice motri
nalakćeno na mlitave ruke

mačka vreba jednim okom
prati odblesak u babinim naočarima

napet tren kao pred orgazam
kidaju kola preglasnog auspuha

stara zatvara okno iz predostrožnosti

gargojli

bandere rasipaju sijalice po retkoj izmaglici
halo od hiljadu vriskova i truba i molitvi

gasne umire naočigled mnoštva s klupa
grad je neprekidni krug u koji se upisuju lica

između tri i četiri ujutru pušiće na prozoru
s krovova zgrada odletaće krilati

invazija

vreme je previše promenljivo
da bi prozori po kućama bili otvoreni

šaht ispod balkona je klimav
jakim odskokom postao bi zamka

rezači ključeva rade obdanoćno
tako da oni nesmetano ulaze kroz vrata

pomeraju nameštaj kako im se svidi
ubeđuju te da ste isti soj

nedelja

dobošar i trubač ehuju među soliterima
kuglager u fliperu obasjava usamljena luča

čaršave i jastučnice boksuje vetar
jedri ih šireći miris mleka i omekšivača

obdanicu u poslednje vreme brzo smeni noć
kratak san od stanara pravi somnabuliste na trapezu

kroz prozore poluprazne šake milostinje
mešaju se cigančići i likovi velikana

čovek-časovnik

stakla puštaju nebo među police
naslagane knjige kao vitraž boje kapelu

bibliotekar provodi sate zevajući za pultom
premešta glavu iz ruke u ruku

spalio bi i knjige i police
nervira ga njihova tišina

posmatra prašinu što se roji po snopovima
oseća kako mu se u plućima pomera pesak

aleksandrija

plamenokosa čita knuta
klimom dogrevajući grudi

knjige nemaju mnogo kalorija
brzo su izgorele te jedne noći

da li bi išta bilo drugačije
da su cezarima zabranili petarde u biblioteci

čovekotvorine

klobuk suknje mazi nežna burma
na drugom kraju grada sede kipovi i žmirkaju na golubove

srušiš li zgradu bolje iščupaj i armaturu
umorni prsti zubara buše korenje i vade čađ

hvatati se za dugme za odžačara za popa
otrovna gljiva svodi krovove na ravne tepsije

ulice

po asfaltu trupkaju momci u bojama klubova
spremi da kliču i ginu za malo vazduha

u koži zarobljen beli kanap pun omčica
mreška se svaki put kad ga lopta dotakne

neko je olupao sivo gnezdo
krte delove i mrtve ose izgurao patikom van terena

sve što leži po zemlji podseća na nasilje
kaldrma štangla ekser cigla i noga od lutke

letenje

putuje tako što uperi prst u sunce
a onda oko samog sebe vitla planetom

kladiva su rđava i umorno leže po stadionu
nekada su tu bili aerodrom i lake jedrilice

pištaljka panično tera golubove u let
mačka skače za njima i ostaje zarobljena u vazduhu

o visinama svi sanjaju duboko u travi
priljubljeni uz smeđe gromuljice zemlje

posle

dete ljulja ljuljašku
vetar pomera krošnju itd.

beton ima previše linija da bi bio teren
u koševima ose prave gnezda

svake prve srede u mesecu
oblakoder zavija opasnost

mame otvaraju kalpake pećnica
guraju glave u pušeća testa

tate spavaju kao hrpe lišća
sirena im svaki put natera more u snove

baš-čelik i baš-beton
prisluškuje s milion ušiju i škrguće s milion gumenih zuba

veštičiji čas

kapi prelamaju uličnu rasvetu
pretvaraju grad u pointilističku moru

jurodivi pijani padaju na haube
alarmi vrište monotono

tušta i tma razjapljenih vilica
žablji hor krklja u mraku

uskoro će automat pogasiti lampe
skinuti s vešala tanke trake svetlosti

gravitacija

fabrika se šćućurila u odžak
neko je nacrtao školice na cigli

dete ne zna ništa o fizici
baca kamen na prvi kvadrat

prate ga ostali klinci
skakućući uvis liče na anđele

vrpca

tmina je i dimenzije su se izgubile
preko zida retki farovi litografišu grane

zvukovi im kao šišmišima prikazuju dubinu
ono što osećaju i ono što ne osećaju

grle se iz straha da će odleteti u vakuum
telonauti otkačeni od brodske sajle

klepsidra

ker sadi smeđu šišarku
kao debeli kažiprst tone u pesak

prljak i visak nikad nisu bili na zastavi
niti ih iko čuva u gepeku za nedajbože

iako pomoću jednog možeš da stvoriš svet
a sa drugim da ga izmeriš

grad
još jedno zrno i prošlo je sat vekova

spektakl

cirkus je otišao iznenadno kao što je i došao
mažoretkinje vežbaju tačku na utabanoj ledini

crvene čizmice gaze životinjska govna
žutu travu farbaju u oker i zeleno i smeđe

palice se vrte u vazduhu
kazaljke nevidljivih satova

još jedna revolucija i cirkus će opet biti u gradu
crvena šatra izgledaće kao haljina divkinje

mušterija

mrak pun očiju nastanjenih slutnjama
guzice svitaca šumska rasveta hrasta

zelotski pokreti ukazuju predumišljaj
tu su čula dodira mirisa sluha i vida

za ukus se dodatno plaća
sekret kapa kao nit mlakog čaja

andrijin krst

raskrsnica ima mnogo života
znakovi jedni drugima šapuću strahove

dah toliko topao da petlja šine u osmice
zbrkana fluorescentna raspeća

kotrljanje kraj pružnog prelaza
voz kao misao nestaje u šipražju

svedoci su table za visoki napon
nebo ispresecano pucketavim nitima

zidanje

betonska nalivača kao insekt u raskoraku
polaže jaja u matericu grada

elektroda sikće poput guje
topi sebe spajajući materiju

stihove mrmlja mantrično
ali ih brzo zaboravi trčeći za autobusom

skele mrežom skrivaju neimare
karađoz za ljude s preke strane ulice

kao dete što se saplića dok ne prohoda
i grad se često urušava i diže

grad

olupine su nepoverljivi putokazi
stežu i peku kao prsten od hroma

pitaj nekog za smer i kažiprst će uvek pokazati istok
fatamorgana od ljudi koji pocupkuju u kolu

ima četiri izlaza ali samo jedan pravi
prepoznaćeš ga tako što se nikad nećeš vratiti

kičma

dizalice i kranovi natkriljuju grad
deformisani grudni koš oko srca

zmija s hiljadu crvenih očiju preprečila je put
stanovnici nisu bili pod opsadom od 19. veka

do centra može da se stigne baržama sa šutom
most je distorzija brundanja motora

vetar cima zastavu s oblakodera
podseća na nervoznu majku i uplakano dete

ako bi ispravio leđa
grad bi krcnuo milion puta

Izrazi zahvalnosti

Svaku knjigu piše više osoba, iako je (često) potpisana samo jedna, pa je tako slučaj i s ovom: K. je čitala pesme, dok su nastajale; i ne samo da mi je govorila šta misli o njima nego je, na taj način, uticala i na to da ih redovno pišem i sređujem, pa tako uspem da u manje-više kratkom roku dođem do celovite zbirke.

U tom procesu je učestvovao i S.V.T. koji je na sličan način, u fotofinišu, davao sugestije i ukazivao mi na manjkavosti ove knjige, terajući me da dublje ulazim u ono što sam želela da napišem.

Neću da na ovaj način smanjim odgovornost za sopstvene stihove, već da se njima dvoma zahvalim što su bili tu kad je to bilo preko potrebno.

Posebno hvala ide M. Bez nje, ne bi bilo ni mene.

SADRŽAJ

mrtva voda kao razmagnetisana jegulja 7

ponedeljak / sreda / petak 9
posed 10
istok.. 11
kaširano 12
taxi... 13
džeparoš... 14
dvoglavi 15
voda 16
kornjače 17
proleće 18
utnapištim 19
sezona lova.. 20
levijatan 21
bacil.. 22

okvir rama izražen u *centimetrima*.................................. 23

obim 24
zort 25
pravougaonik 26
prozori 27
gargojli 28
invazija 29
nedelja 30
čovek-časovnik 31
aleksandrija 32
čovekotvorine 33
ulice 34
letenje 35
posle 36

baš-čelik i *baš-beton* 37

veštičiji čas 38
gravitacija 39
vrpca 40

klepsidra 41
spektakl.. 42
mušterija 43
andrijin krst 44
zidanje 45
grad... 46
kičma.. 47

Izrazi zahvalnosti... 49